

Høringsuttalelse – generell del av læreplanverket

Fylkesmannen i Hedmark vil med dette gi sitt høringssvar på forslaget til ny generell del av læreplanverket for grunnskolingen.

Innledningsvis vil vi støtte bakgrunnen for ny generell del og hovedtenkningen og innholdet i høringsforslaget.

Norge trenger en ny formålsparagraf. Samfunnet har endret seg betraktelig siden den gjeldende generelle delen ble utarbeidet. Vi stiller oss også meget positive til den tydelige sammenhengen mellom opplæringslovens formålsparagraf og ny generell del. Slik vi ser det er disse to delene av skolens styringsdokumenter de viktigste. Det å gi unge mennesker dannelse er avgjørende for at de skal komme seg godt gjennom livet – som ansvarsfulle og deltakende mennesker. Det at sammenhengen også vil føres videre til arbeidet med fagplanene mener vi er et meget riktig grep å ta.

I Hedmark har vi 22 kommuner, de fleste forholdsvis små. I mange av disse kommunene er *kultur for læring* svak i den forstand at barn, unge og deres foreldre bruker for lite tid på aktiviteter som fører til den læringen elevene trenger for å komme seg godt gjennom skoleløpet, da spesielt på den faglige siden. For å videreutvikle de gode lokalsamfunnene i vårt fylke er vi avhengig av et godt samarbeid mellom alle som har en viktig rolle i barn og unges dannelse og utdanning – barnehage, skole, foreldre og andre. *Samfunnsbygging er en forpliktelse for alle* ble det sagt på høringskonferansen våren 2017. Fylkesmannen i Hedmark mener at dette burde ha kommet tydeligere frem i ny generell del. Spesielt savner vi foreldrenes rolle i et barns vei mot voksenlivet – via dannelse og utdanning. Fylkesmannen i Hedmark er av den oppfattelse at skolen gis uforholdsmessig stort ansvar for barns utvikling ved at foreldre/foresatte i liten grad omtales i dokumentet.

Fra Fylkesmannens side arbeider vi hele tiden for at formålsparagrafen skal ligge som grunnlag for annen lovforståelse. Vår oppfatning er at ute i kommunene, spesielt i de mindre kommunene, er at fokuset ligger på detaljene i den enkelte paragraf, uten å trekke inn formålsparagrafen. Med den gode sammenhengen mellom formålsparagraf og ny generell del, vil dette gi et godt grunnlag for å jobbe godt med etiske og verdimeslige spørsmål i profesjonelle læringsfellesskap.

Vi som arbeider hos Fylkesmannen har ofte de vanskelige sakene til avgjørelse. Eksempelvis kan vi nevne et tema som gjentatte ganger gir grunnlag for veiledning fra oss – gratis skoleprinsippet. Foreldre, elever og skole ønsker at elevene skal delta på kostbare turer kommunen ikke har økonomi til å finansiere. Skolene/kommunene leter etter handlingsrom, og både gode og mindre gode løsninger blir resultatet. Eksempelvis ser vi at skolen lar foreldre arrangere turer i skoleferien. De kaller det ikke en skoletur, og følgelig gjelder ikke opplæringsloven – sies det fra foreldre og skole/kommune. Hvis formålsparagrafen – eller generell del av læreplanen – trekkes inn i avgjørelsen stiller ofte saken seg annerledes. Som rektor i norsk skole må man arbeide med *inkludering* som en grunnleggende verdi. Da kan ikke han/hun sitte å se på at det arrangeres tur i en skoleferie som 3 av elevene på et klassetrinn ikke har råd til å betale for. Vi er veldig opptatt av at formålsparagrafen og ny generell del skal gi svar på slike og andre spørsmål på en tydelig måte.

I kap 2.2 omtales kort at elevene selv har et ansvar for å bidra til et godt fellesskap og miljø. I fagplandelen vi har i dag er det veldig tydelig hvilke mål eleven skal inneha i de forskjellige fagene. Fylkesmannen i Hedmark er av den oppfatning at elevenes kompetanse og ansvar kan tydeliggjøres bedre i ny generell del.

En skole som skal gi sine elever optimal danning og utdanning – sammen med elevens foreldre/foresatte, må ha et sett verdier dypt plantet hos alle ansatte. Vi støtter derfor departementets forslag til tittel på dokumentet – *overordnet del – verdier og prinsipper*.